

Истината за Българското училище в Прага

В края на май в списание „Роден глас“, орган на Българската културно-просветна организация, бе публикувана статията „Ще има ли Българско държавно училище в Прага?“, засягаща проблемите на Българското училище в Прага. За автор е поставено името на Ели Мандажиева. Няма да обсъждам езика на статията и да коментирам дали действително Ели Мандажиева е неин автор. Ще се спра само на някои абсурдни твърдения в този деструктивен материал, давайки най-вече думата на учителите от Българското училище.

ФАКТИТЕ

Две поредни години в Българското средно общообразователно училище „Д-р Петър Берон“ в Прага не се откри първи клас. Причината за нулевите години за първокласниците е, че липсват необходимите според Наредба 7 от 29. 12. 2000 г. минимален брой деца (16) за сформиране на паралелка. Министерството на образованието отказа да утвърди паралелка с брой на учениците под норматива, т.е. не направи регламентираното в същата наредба изключение, което правеше години наред. Обосновката на министъра на образованието Даниел Вълчев е, че в „България ежегодно се закриват десетки училища, когато броят на учениците е под нормативния минимум“.

Нулевите години за първокласниците в българските държавни училища както в Прага, така и в Будапеща и Братислава, са резултат от държавната политика и по-конкретно от липсата на концепция за българските държавни училища в чужбина. Да се сочи директорката Албена Георгиева като главен виновник за проблемите на училището, възникнали в резултат на изпълнението на Наредбата на Министерството на образованието, и да се търсят други виновници сред българите в Чехия, е повече от абсурдно.

Авторът на статията пише и за учителите в Българското училище в Прага, твърди, че те се оплакват и се страхуват, но неслучайно „пропуска“ да им даде думата. Не дава думата и на директорката на училището. За учителите говори като за някакви

безименни субекти, едва ли не пинки в ръцете на директорката, като се опитва да налага абсурдната теза, че за проблемите на Българското училище е виновна тя.

Явна е целта на статията е да шантажира общественото мнение с измислени улики, инсценирани факти, полуистини и клевети, както и да урони престижа на отделни личности. Колко неетично е поведението на автора става ясно и от факта, че директорката на Българското училище в Прага Албена Георгиева по това време вече беше на смъртно легло и почина на 11 юни.

Оставам на читателите сами да преценят доколко е достоверно написаното в достойния за жълтата преса материал от „Роден глас“, като им предоставям разговори с шест от учителите, с които се срещнах и разговарях в края на май в Българското училище в Прага.

ДУМАТА ИМАТ УЧИТЕЛИТЕ

Еленко Начев, преподавател по математика, временно изпълняващ длъжността директор на училището

Г-н Начев, какво Ви е мнението за публикуваната в „Роден глас“

статия, отнасяща се до Българското училище?

Смятам, че е написана некоректно. Вижте, в математиката, когато се формулира едно твърдение, то трябва да се докаже. А авторката на статията не го е доказала и затова аз не мога да го коментирам.

Каква е ситуацията в училището днес?

Училището в Прага е най-голямото българско държавно училище в чужбина. В началото на годината в него учеха 130 деца. Сега, вследствие на икономическата криза, са останали 103. За съжаление, последните две години, през които не беше открит първи клас, се отразиха неблагоприятно на училището. Ясно е, че не бива да се разчита само на хората, които сега пристигат от България. Важно е да се осъществяват контакти и с българите, които вече са се установили тук. Нека не забравяме нещо основно – училището е на всички българи в Чехия. Ние се отнасяме с еднакво уважение към тези, които милеят за бъдещето и просперитетата на БСОУ „Д-р Петър Берон“.

Снежана Таскова, преподавател по български език и литература

Г-жо Таскова, Вие сте дългогодишен преподавател в Българското училище в Прага. Вярно ли е, че „учителите се оплакват, че не са били допуснати да участват в набирането на децата“ и че „директорката е обсебила правото да разговаря с родителите на бъдещите първокласници“, както пише в списание „Роден глас“?

Напротив, точно обратното. По всякакъв начин ни е предоставена възможност да търсим деца. Дори имаме изградена специална стратегия как да набираме деца. Да се каже, че нищо не се прави по привличането на деца в училището, както излиза от статията, не е вярно.

Вие конкретно чувствате ли се застрашена по някакъв начин в това училище?

В никакъв случай. Това изобщо няма нищо общо с истината. Аз като класен ръководител мога да кажа, че когато е възниквал някакъв проблем, съм предоставяла възможност на родителите да говорят с директорката, но те никога не са говорили с нея без моето знание. Аз винаги съм била в течение на нещата, които се случват.

Валерия Тошева, учител в началния курс

Каква е стратегията за привличане на децата в училище, одобрена от педагогическия колектив?

Стратегията за набор на учениците е една дългосрочна програма за работа по привличането и набирането на ученици в училището. При нас нещата са доста специфични – увеличаването и намаляването на числеността на децата в дадена паралелка може да става през цялата година, защото понякога се налага преместването на родителите. Какво конкретно сме направили тази учебна година? Първото нещо беше да разговаряме с деца на родители, които са навършили шест години. Въпрос на личен избор на родителите е в кое училище ще запишат децата си. Нашата задача е представим училището като привлекателно и да ги убедим, че това е добра алтернатива за техните деца. Ние правим много хубави неща, но нямаме чак такава голяма гласност. Още през пролетната ваканция отпечатахме брошури и те бяха разпространени навсякъде, където има компактни български маси – в комплексите, в сдруженията, по интернет. Представихме училището на някои празненства, организирани от различните български организации. Всяка година правим ден на отво-

рените врати, на който каним деца и родители, както и представители на българската общественост тук.

С други думи не е направено малко. А откъде според Вас се получи този отлив на деца от училището?

Тези две години, през които ние нямахме открита паралелка първи клас, дадохме повод на родителите да се оттеглят, да търсят други възможности или да изчакват какво ще бъде положението.

Т.е. родителите просто искат да са сигурни, че децата им ще продължат да учат в това училище, а сега вече нямат тази сигурност...

Това е може би истината. А истината за нас, учителите е, че ние искаме да имаме българско училище, това е естествено. И реално работим за привличането на децата.

Г-жо Тошева, Вие говорила ли сте лично с г-ца Ели Мандажиева във връзка с приема на деца в първи клас, задавала ли Ви е тя въпроси, интересувала ли се е от проблемите на училището? Питам Ви, защото зная, че сте в управителния съвет на БКПО в Прага, чийто печатен орган е „Роден глас“.

За списанието има редакционна колегия, която обсъжда всички въпроси, както и това, което се пише. Другата статия, която касае деня на отворените врати, ми харесва. Но аз самата прочетох списанието едва тогава, когато ни го дадохме. Лично аз не бях запозната със статиите в този брой. На мен Ели Мандажиева не ми е задавала конкретни въпроси и аз не съм й давала интервю.

Достоверни са нещата, които пише в статиите?

В какъв аспект?

Цитирам изречението в курсив: «В училището цари страх и учителите мълчат, за да не бъдат отзовани или уволнени...»

Аз не желая да коментирам, защото това не е въпрос на обсъждане. Аз смятам, че тук трябва да коментираме въпросът за бъдещето на училището, а такова изказване отказвам и не желая да коментирам. Не от страх.

В статията се засяга и Неделното училище в Прага. Каква е според Вас целта на едно Неделно училище?

Поддържане на българския дух и самосъзнание. Като учител в училище „Д-р Петър Берон“ аз работя с българските деца, независимо от това на коя организация принадлежат. Не бих искала нашата среща да бъде повод за разединяване. Ние сме учители, които искаме всички деца да дойдат при нас от всички общности на българите тук.

Бранимир Белчев, преподавател по физическо възпитание

Г-н Белчев, какво Ви е мнението за статията, излязла в „Роден глас“?

Мнението ми за статията е, че това е една измислена статия, тя представлява просто изсмукване от пръсти. Много от нещата не отговарят на истината, не са се допитвали до нас, учителите, за да чуят и нашето мнение. Статията е атака срещу самото училище и срещу неговия статут. Аз лично я приемам като обида към училището, не само лично към мен, като учител тук.

Има ли в училището страх, манипулират ли се учителите?

Както виждате съвсем спокойно влизам, разговарям и действам. Ние не участваме в това състезание „Страх“. Никога не съм виждал страх в очите на колегите. Статията за мен е абсолютен субективизъм.

Луиза Станева, преподавател по изобразително изкуство

Г-жо Станева, според Вас каква е целта на статия „Ще има ли българско държавно училище в Прага?“

Аз не мога да си обясня нито тона, нито смисъла на тази статия.

Интересувала ли се е г-ца Мандажиева от проблемите на училището?

Не ми е известно тя да е разговаряла с някои от колегите относно проблемите на училището. С мен специално не е разговаряла. Учудих се от тона на статията, защото БКПО е проявявала готовност да помага на училището. Статията според мен е некоректна. Що се отнася до директорката Албена Георгиева, тя винаги е била отворена към колектива и е подхождала с разбиране към нас, учителите. Затова смятам за много неетично да се пише така за нея.

Мариана Димитрова, учител по география

Каква е целта на статията в „Роден глас“, защо е написана тя?

Целта според мен е ясна – всяване на раздор между българите. Не виждам защо трябва да се плюе нашата институция. Училището трябва да обединява всички българи. Аз се почувствах засегната не само лично, но и като представител на институцията и изразих ясно становището си, че не съм съгласна с написаното.

Интересувала ли се е г-ца Мандажиева от проблемите на училището?

Лично аз не съм имала никакви контакти с нея, не ме е търсила за информация какво се прави в училище. Имаме представител, който е в управителния съвет на тази организация, и той може да отговори по-подробно на този въпрос.

Използвани ли са всички възможности, за да се направи пропаганда на училището?

Обявата, която бе подготвена, е предоставена на двете списания, излизащи в Чехия, и е разлепена на места, където се събират българи. Изпратили сме я и в България. Там за разпространението ѝ ни съдействат наши близки, както и бивши ученици на училището.

Вие лично включвате ли се в външкласните мероприятия на училището?

Да, с радост участвам в тържествата на училището. Дори за децата от общешитието организирах посрещане на Коледа. Събрахме се около скромната трапеза и говорехме за традиционните коледни чествания в различни страни и по-конкретно за чешките и българските коледни обичаи. Бях приготвила и новогодишна баница с късмети, която зарадва всички. Един от учениците сподели, че от години не е усещал такава празнична коледна атмосфера и че се е почувствал като в едно голямо семейство.

Нетрадиционно честване имахме и по случай 3 март. Запознах децата с „История на България“, написана от чешкия историк Ян Рихлик. После децата с голямо желание се включиха в решаването на съставената от мен кръстословица, посветена на националния празник. Всеки верен отговор ги правеше все по-уверени в себе си.

Тази година в училището се проведе и Олимпиада по география. Доколкото ми е известно, такава отдавна не е била провеждана. Участваха деца от две възрастови групи – от 7 клас и от 10–12 клас. Децата от 7 клас се представиха много добре. Само няколко точки

ги делиаха от минималния праг за допускане до следващия кръг. Най-добри бяха резултатите на Силвана Стойчева и Борис Драгнев от 7 клас, както и на Ели Славчевска от 12 клас.

Какво Ви дава работата в Българското училище?

Удовлетворение, че мога да съм полезна. Работа в един добър колектив, състоящ се от професионалисти, които могат да вземат компетентни решения по различни въпроси. Имаме директор, който винаги е готов да ни помогне.

Мария Захариева

На 11 юни 2009 г. след тежко боледуване почина

директорката на БСОУ „Д-р Петър Берон“ в Прага

АЛБЕНА КИРИЛОВА ГЕОРГИЕВА

Тя беше прекрасен човек, талантлив педагог и способен директор.

Поклон пред светлата ѝ памет!

Български